

Implemented by

Otvoreni regionalni fond za jugoistočnu Evropu – energija, transport, zaštita klime (ORF ETC)

DOBRE PRAKSE ODRŽIVE URBANE MOBILNOSTI

Broj projekta (PN): 20.2209.3-008.00

Projekat: Otvoreni Regionalni Fond za JIE – Energija, Transport I Zaštita Klime
„ProSUMP komponenta“

1.8.2024

Implemented by

Postizanje ciljeva mjera održive mobilnosti zahtijeva višestruki pristup koji uključuje niz aktera, uključujući vlade, lokalne zajednice, preduzeća i organizacije civilnog društva, dok su i udruženja opština jedan od osnovnih pokretača promjena. Ključne akcije za efektivnu transformaciju planiranih aktivnosti SUMP-a u stvarnost, proces implementacije treba da uključuje:

- odgovarajući dugoročni razvoj politike i zakonodavstva koje podržava održivi transport u lokalnim zajednicama i daje lokalnim i regionalnim upravama mogućnost za proaktivno angažovanje u planiranju održive mobilnosti.
- ulaganje u transportnu infrastrukturu za podršku održivoj mobilnosti, uključujući razvoj visokokvalitetnih sistema javnog prevoza, izgradnju sigurnih biciklističkih i pješačkih staza, te postavljanje stanica za punjenje električnih vozila.
- podizanje svijesti o prednostima održive mobilnosti za promjenu ponašanja.
- jaka partnerstva između različitih sektora uključujući vladine agencije, privatne kompanije, neprofitne organizacije kao i opšta zainteresovana javna tijela.
- kontinuirano praćenje i evaluaciju koja uključuje prikupljanje podataka o trendovima u transportu, procjenu uticaja sprovedenih politika i prilagođavanje prema potrebi za poboljšanje rezultata.

U nastavku su navedeni neki dobri primjeri akcija održive mobilnosti koje se mogu replicirati iz različitih lokalnih zajednica ili regionalnih organizacija kako bi se iskoristila održiva mobilnost u lokalnim zajednicama.

»Bulb-out«: mjera za smirivanje saobraćaja

Lokacija: Grad Ljubljana

Broj stanovnika: 280.000

Organizacija: Opština Ljubljana

Opis: Dobar primjer sigurno projektovanog pješačkog prelaza je implementacija 'bulb-outs' – proširenja trotoara ispred pješačkih prelaza. Ovom mjerom se skraćuje razmak za pješake, poboljšava vidljivost puta i smanjuje se brzina vozila, čime se povećava sigurnost svih učesnika u saobraćaju. Udaljavanjem parkiranih vozila od prelaza, poboljšava se vidljivost vozača. Dobijeni prostor se može iskoristiti za ozelenjavanje ili postavljanje uličnog mobilijara (kao što su klupe ili nosači za bicikle). Ova mjera služi kao efikasna metoda smirivanja saobraćaja, sa kratkoročnim efektom zbog „uskog grla” i dugoročnim uticajem podsticanjem alternativnog korištenja parking mjesta.

Oznake na putu za lakše prelaženje

Lokacija: Opština Mirna

Broj stanovnika: 2.500 stanovnika

Organizacija: Opština Mirna, Agencija za infrastrukturu Slovenije

Opis: U centru naselja Mirna postavljene su nove oznake na kolovozu i pješačkim površinama. Ove oznake omogućavaju pješacima da prelaze cestu na najsigurnijoj tački prema vlastitoj procjeni, umjesto da budu ograničeni na označene (oslikane) prelaze, koji su ranije bili opasni na ovom području. Na mjestima gdje nema dovoljno prostora za trotoar odvojen od kolovoza, bijelim krugovima sada su označene površine prvenstveno namijenjene pješacima, gdje je i parkiranje zabranjeno. Na raskrsnici kod mosta u blizini opštine pješaci mogu prelaziti kolovoz u isprekidanoj zoni koja jasno upozorava vozače da se nalaze u posebnoj zoni u kojoj pješaci imaju prednost. Uporo sa mjerom, u realizaciji je bila i obilaznica za automobile koji prolaze kroz centar grada.

Više informacija : <https://mirna.si/post/535766> (nije dostupno na engleskom)

»pješački autobus« i »biciklistički voz«

Lokacija: Črna na Koroškem , Slovenija

Veličina opštine: 3.200 stanovnika

Organizacija: lokalna zajednica u saradnji sa školama u zajednici. Dobrovoljno .

Opis: "Petkovi u šetnji ", kako ih zovu u Črni na Koroškem , dani su kada vesela, šarena grupa šolaraca i njihovih pratilaca zajedno šetaju ili se voze skuterima do škole. " Walkbus " redovno saobraća petkom, a povremeno čak i četvrtkom " BikeTrain " vozi učenike do Črne na Osnovna škola Koroškem . Implementacija WalkBusa značajno doprinosi jačanju zdravih putnih navika i rasterećenju područja oko škole.

Više informacija: <https://ipop.si/2020/09/10/pesbus-in-bicivlak-v-crni-na-koroskem/>

O djeci koja pješače do škole : [Djeca vole aktivna putovanja u školu - Institut za prostorne politike \(ipop.si\)](#)

Školske ulice

Lokacija : Opština Tolmin , Most na Soči naselje

Stanovnici naselja: 400 stanovnika

Organizacija: lokalna zajednica u saradnji sa školama

Opis: Školske ulice i sigurni putevi do škole je mjera koja ima za cilj poboljšanje sigurnosti i udobnosti školskih ruta. Tokom njegove realizacije ograničen je motorni saobraćaj na putevima u neposrednoj blizini škole u jutarnjim i po potrebi popodnevnim satima. Rezultati privremenog uređenja mogu poslužiti kao osnova za trajne promjene režima saobraćaja. Opština Tolmin tražila je uvođenje trajne mjere Školske ulice, koja je testirana na području sa uskim ulicama tipičnim za stari dio naselja Most na Soči , između magistralnog puta i osnovne škole. Privremeni aranžman je na kraju postao trajan.

Više informacija:

- <https://www.tolmin.si/objava/669444>
- [Aktivno putovanje u školu i zdrav grad - Institut za prostorne politike \(ipop.si\)](#)

Sistem javnog iznajmljivanja bicikala “ eKOLOka ”

Lokacija: Škofja Loka

Stanovnici opštine: 11.600 stanovnika

Organizacija: Opština Škofja Loka, Lokalna regionalna razvojna agencija

Opis: “ eKOLOka ” je sistem za dijeljenje bicikala koji djeluje u okviru biciklističke mreže Gorenjskam u Škofjoj Loki. Svrha sistema je da korisnicima pruži pristupačnu alternativu upotrebi automobila, sa stanicama za iznajmljivanje i povratkom koje se nalaze u frekventnijim područjima. Ključ za efikasnost ove mjere je strateško postavljanje stanica i dobra povezanost sa javnim prevozom. Sistemi dijeljenja bicikala već su uspostavljeni u mnogim slovenskim opštinama, a primjeri uključuju BicikeLJ u Ljubljani, KolesCE u Celju , GO2GO u Novoj Gorici i druge. Uopšteno govoreći, takvi javni sistemi postaju sve dostupniji u oblastima JIE.

Više informacija:

<https://www.skofjaloka.si/objava/640861>

<https://www.ra-sora.si/sistem-izposoje-koles-ekoloka/>

Javni sistem iznajmljivanja e-bicikala

Lokacija: Opština Medvode

Stanovnici opštine: 5.380 stanovnika

Organizacija: Opština Medvode , Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, EEA grantovi

Opis: Na području opštine Medvode možete voziti električne bicikle kroz sistem » MEDVODEK«. E-bicikli su važna prednost u promovisanju održive mobilnosti, a uvođenje ovog sistema dijeljenja bicikala nudi novi način za pokrivanje kraćih udaljenosti unutar centra grada i između naselja. Ovo je prvi sistem kompatibilan sa Ljubljanom, koji pruža alternativu automobilima za svakodnevna poslovna putovanja – jedan od glavnih faktora koji doprinose prekomjernom prometu motornih vozila u regiji. Sistem je takođe vrijedan dodatak za razvoj turizma, nudeći ugodno iskustvo kako lokalnim posjetiocima tako i onima koji posjećuju glavni grad. Razvoj mreže e-bicikla u cijeloj ljubljanskoj urbanoj regiji već je snažno opredjeljenje većine opština.

Više informacija:

<https://www.medvode.si/post/912419>

Implemented by

Lokalni besplatni javni prevoz

Lokacija: Razne opštine Slovenije

Stanovnici opštine: 24.300 stanovnika

Organizacija: Opština Velenje , Nova Gorica i Murska Sobota

Opis: U Velenju , Novoj Gorici i Murskoj Soboti dostupan je besplatan lokalni autobuski prevoz. U Velenju sistem besplatnog javnog prevoza pod nazivom » Lokalc « funkcioniše na jednoj glavnoj, jednoj pomoćnoj i tri povremene rute. Sistem je uveden kako bi se smanjila gužva u saobraćaju, potreba za parking prostorima, te poboljšala dostupnost određenim gradskim lokacijama, posebno starijim osobama koje nemaju vlastito prevozno sredstvo. Da bi takva mjera bila uspješna, ključno je imati čestu uslugu i pouzdan raspored, na primjer, autobusi koji dolaze svakih 15, 20 ili 30 minuta, što olakšava putnicima da pamte vrijeme dolaska.

Više informacija: [Pružamo uslugu gradskog prijevoza putnika " Lokalc " | velenje.si](https://www.velenje.si)

» Sopotništvo «: Carpooling za starije

Lokacija: opština Kočevje

Stanovnici opštine: 15.700 stanovnika

Opis: Kočevje je 2018. godine postalo 5. jedinica usluge »Sopotnik« u Sloveniji, koja pruža besplatan prevoz za starije osobe u ruralnim područjima. Usluga Sopotniki omogućava pojedincima starijim od 65 godina da prisustvuju kulturnim događajima, posećuju prijatelje, odlaze kod lekara, kupuju i još mnogo toga. Ovaj prevoz pomaže starijim građanima da ostanu aktivni dio društvenog života u svojoj lokalnoj zajednici, proširujući njihovu samostalnost i sposobnost da žive kod kuće, a istovremeno smanjujući troškove institucionalne njege. Projekat je dijelom sufinansiran sredstvima EU.

Više informacija: <https://urbact.eu/articles/mesta-mestom-sopotnistvo-v-kocevju>

Rekonstrukcija puteva

Lokacija: Opština Mengeš , Slovenska cesta

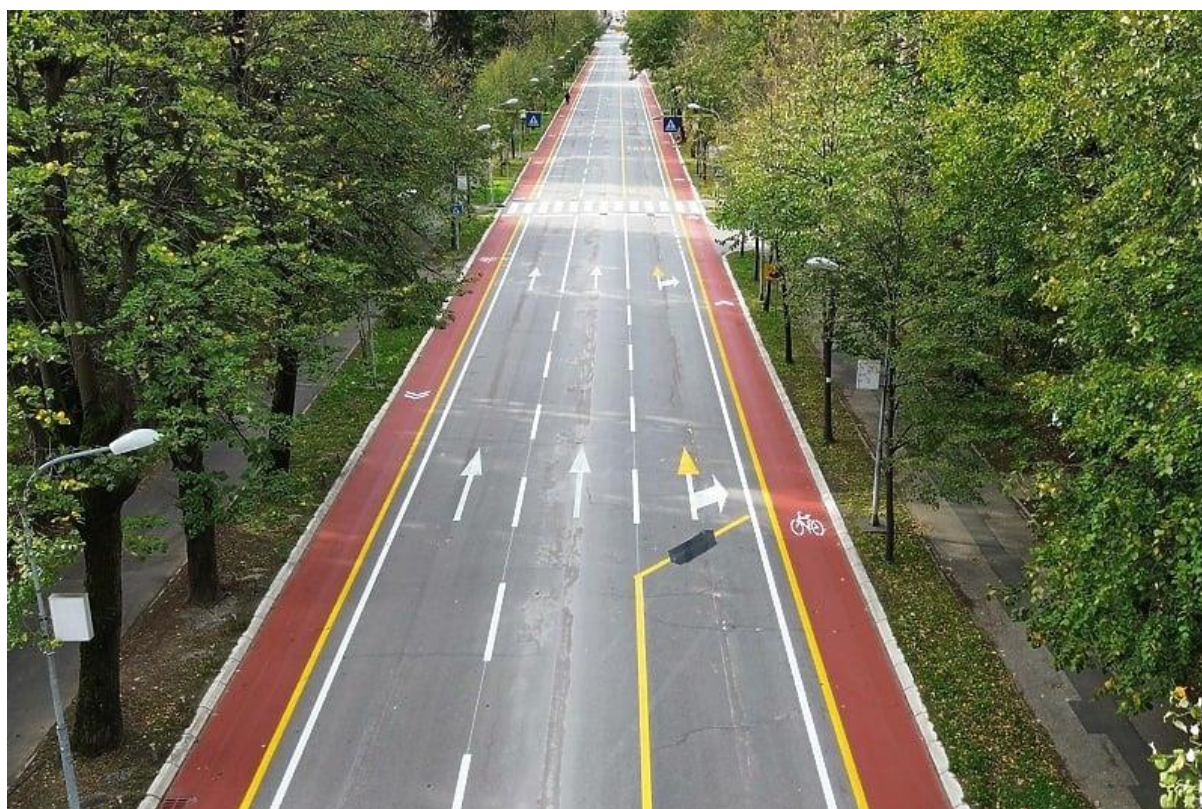
Stanovnici opštine: 6.100 stanovnika

Opis: Opis: Slovenska cesta u Mengešu služi kao centralna veza kroz centar grada . Izgradnjom obilaznice najveći dio tranzitnog saobraćaja već je prebačen na sjevernu i istočnu periferiju grada. Profil puta je redizajniran kako bi se povećala sigurnost saobraćaja i poboljšao kvalitet života u gradu. Uvođenje izdignutog kolovoza u nivou trotoara, uz odsustvo ivičnjaka kao visinske barijere, omogućava lakše prelaženje na raskrsnicama za pješake sa poteškoćama u kretanju, majke sa kolicima i bicikliste. Više prostora je dodijeljeno pješacima i biciklistima, brzine motornih vozila su ograničene na 30 km/h, a uređene su i površine pored puta i parkova novom urbanom opremom.

Jednosmjerni saobraćaj sa zaštićenim biciklističkim trakama u oba smjera na lokaciji_ Banja Luka, Ulica Kralja Petra I Karađorđevića
Stanovnici opštine: 184257

Opis: Formiranje jednosmjernog saobraćaja u glavnoj saobraćajnici je mjera za poboljšanje odvijanje saobraćaja u centralnoj gradskoj zoni, koja treba da doprinese razvoju i javnog i biciklističkog saobraćaja. U sklopu profila ulice, izvedene su zaštićene biciklističke trake, u oba smjera, uz korišćenje plastičnih stubića, horizontalne i vertikalne signalizacije. Takođe, označena je odvojena traka za javni prevoz uz izvedene platforme na autobuskim stajalištima, s ciljem povećanja bezbjednosti korisnika javnog prevoza i korisnika bicikala kao vida prevoza. Ukupna dužina trase je oko 1400 m, uključujući i dijelove kružne raskrsnice.

Rekonstrukcija i adaptacija dijela ulice Kozarskih brigada na lokaciji Ulica Kozarskih brigada, grad Gradiška

Izgrađena dva autobuska stajališta

Opis:

Ulica Kozarskih brigada predstavlja jednu od primarnih gradskih saobraćajnica. U okviru radova na rekonstrukciji i adaptaciji izgrađena su dva autobuska stajališta koja se nalaze u neposrednoj blizini Doma zdravlja i Bolnice (Slika 1). Smatra se primjerom dobre prakse, jer sada vozila javnog prevoza putnika adekvatna stajališta, smanjena je mogućnost stvaranja gužve u saobraćaju i učesnici (pogotovo korisnici javnog prevoza) u saobraćaju su bezbjedniji u odnosu na raniji period.

Pored toga, rekonstrukcijom i adaptacijom dijela ulice Kozarskih brigada proširen je park Slobode i postavljen je mobilijar (klupe za odmor i kante za otpad), izgrađena je površina za kretanje pješaka i biciklista koja je fizički odvojena od dijela ulice na kojem se odvija saobraćaj motornih vozila. Zbog blizine Bolnice i Doma zdravlja izgrađen je obostrani parking za motorna vozila, a u cilju ozelenjavanja dijela gradskog područja zasađeni su drvoredi (Slika 2).

Na izgrađenoj površini za kretanje pješaka i biciklista dobijen je prostor za postavku parkinga za bicikle, odnosno nosača za bicikle.

Ugradnja potapajući stubića na lokciji ulice dr Mladena Stojanovića, grad Gradiška

Proširen park, izgrađen prostor za pješake i bicikliste

Opis:

Na dijelu ulice dr Mladena Stojanovića ukinut je određen broj parking mjesta i zabranjen saobraćaja u cilju proširenja pješačke zone koja se naslanja na gradski park. Zbog dostavnih vozila unutar pješačke zone, kao mjera za kontrolu pristupa pješačkoj zoni postavljeni su potapajući stubovi.

Asfaltirana i uređena površina za pješake i bicikliste nasip rijeke Save, grad Gradiška

Nasip pored rijeke Save

Opis:

Pored postojećeg uređenog Keja koji se proteže paralelno sa centrom grada, urađeno je uređenje nasipa pored rijeke Save, asfaltirana je površina dužine cca 2500 m kako bi se obezbijedila površina za kretanje pješaka i biciklista.

Izgradnja pješačke zone i uređenje platoa u Ulici Patrijarha Pavla u Bijeljini

Izgradnja pješačke zone i uređenje platoa sa urbanim mobilijarom i pratećim sadržajima (dekorativna rasvjeta, hortikulturalno uređenje ulice, postavljene klupe za odmor i kante za smeće) u Ulici Patrijarha Pavla u Bijeljini, površine 3.300 m², odnosno dužine 250 m¹. Pretvaranjem ulice Patrijarha Pavla u pješačku zonu, centar Grada Bijeljina, Trg Kralja Petra I Karađorđevića, preko ulice Patrijarha Pavla, i ulice Žrtava fašističkog terora, povezan je sa gradskim parkom, i predstavlja jednu ambijentalnu cjelinu, namijenjenu primarno pješačkom saobraćaju, šetnji i odmoru;

Rekonstrukcija trotoara u Ulici Neznanih junaka u Bijeljini

Rekonstrukcija trotoara u Ulici Neznanih junaka u Bijeljini donijela je značajno unapređenje biciklističke infrastrukture na potezu od Dizdarevića do kružnog toka kod „duda“. Pored Osnovne škole „Knez Ivo od Semberije“, biciklisti su dobili svoju jasno obilježenu stazu, koja je proširenjem trotoara označena crvenom bojom i adekvatnim simbolima. Istovremeno, prostor za pješake je jasno definisan, što doprinosi sigurnijem i preglednijem kretanju svih učesnika u saobraćaju. Radovi, koji su započeli 23. novembra, realizovani su u okviru aktivnosti Odjeljenja za stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine Gradske uprave

